

บทที่ 2

อุปกรณ์และวิธีดำเนินการวิจัย

สัตว์ทดลอง เครื่องมือ และสารเคมี

1. สัตว์ทดลอง

ใช้หนูขาวสายพันธุ์ Wistar เพศผู้ น้ำหนักระหว่าง 250-300 กรัม จากสำนักสัตว์ทดลองแห่งชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล ตำบลศาลายา อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

2. เครื่องมือ

2.1 organ bath แบบ Double Walled Harvard Type ซึ่งประกอบด้วยหลอดแก้วสองชั้น ชั้นในบรรจุสารละลายหล่อเลี้ยง (Physiological Solution) ที่มีความจุ 20 ml และมีช่องเปิดให้แก๊ส Carbogen (95% O₂ + 5% CO₂) ผ่านเข้าได้ ชั้นนอกมีน้ำไหลเวียนซึ่งส่งมาจาก Water Bath โดยมี Thermoregulating Water Pump ทำหน้าที่ควบคุมอุณหภูมิของหลอดแก้วชั้นในให้คงที่ ที่ 37 °C ตลอดเวลาทำการทดลองดังแสดงในรูปที่ 4

2.2 Water Bath ชนิด Thermo Bath model SCBI พร้อม Thermoregulating Water Pump Model 2E-NY ของบริษัท Little Giant Pump

2.3 ตัวรับสัญญาณวัดการหดตัวของเนื้อเยื่อ Isometric transducer สำหรับ MacLab™

2.4 เครื่องแปลงสัญญาณ MacLab/4e™

2.5 เครื่องปรับแต่งสัญญาณ MacLab™ Bridge Amp

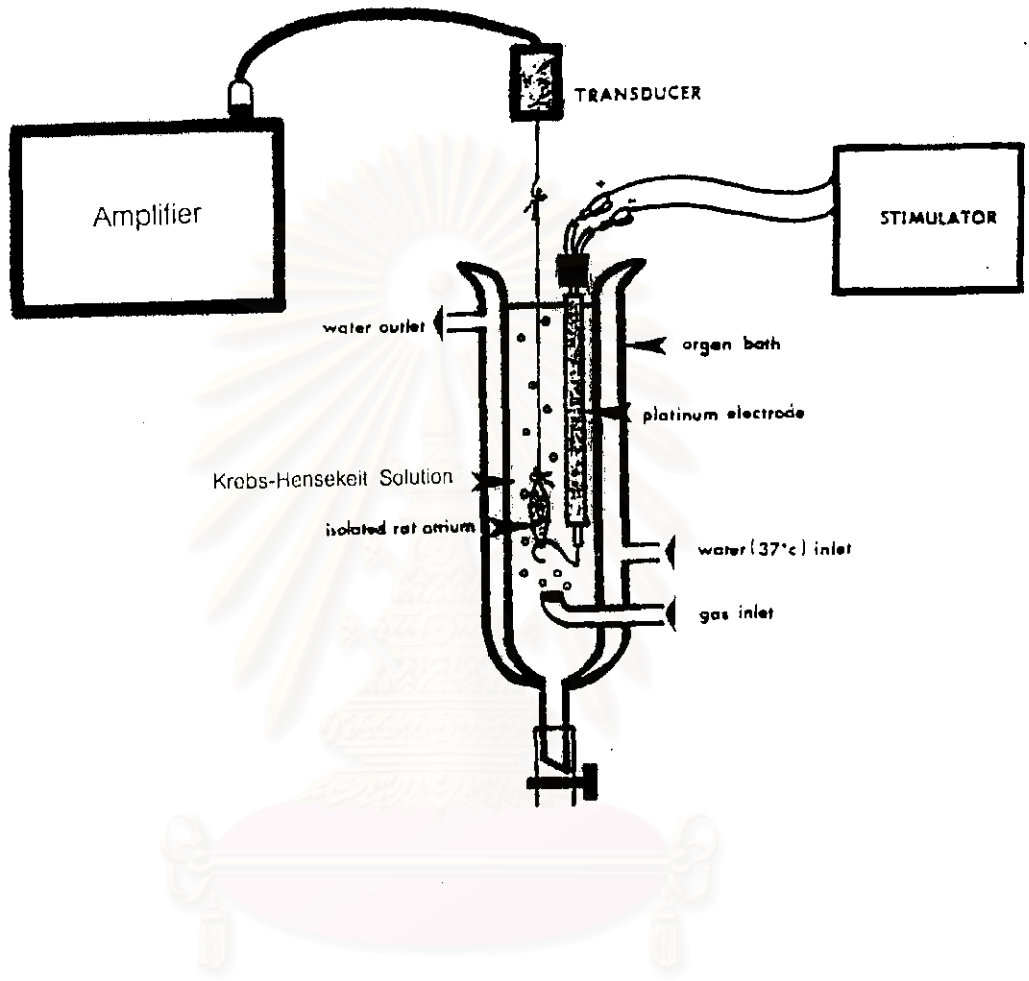
2.6 เครื่องบันทึกสัญญาณและแสดงผลไมโครคอมพิวเตอร์ Macintosh® รุ่น LC

475

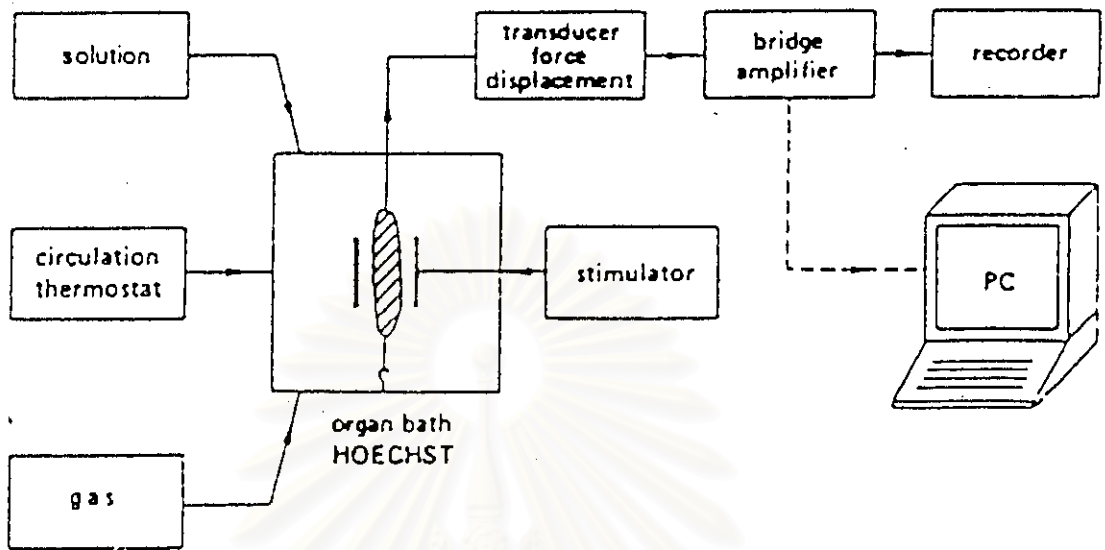
2.7 เครื่องกระตุ้นไฟฟ้า (Stimulator) Model S 101 และ Platinum Electrode

2.8 เครื่องชั่งละเอียด Metter AJ 180

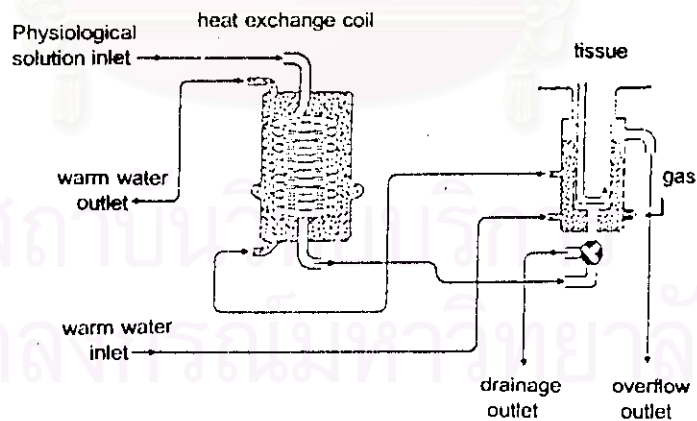
2.9 ชุดเครื่องมือผ่าตัดเล็ก (minor surgery instrument)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รูปที่ 4 แสดงลักษณะ organ bath

รูปที่ 5 แสดงเครื่องมือการทดลอง และการบันทึกผลการทดลอง

รูปที่ 6 แสดงการควบคุมอุณหภูมิภายใน organ bath

3. สารเคมี

3.1 สารทดลอง

- CU-763-14-08 และ CU-763-2-14-11 (เป็นสารบริสุทธิ์ ที่สังเคราะห์ โดย ผศ.ดร.ชำนาญ ภัทรพานิช ภาควิชาเคมี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเตรียมในรูปสารละลาย ใช้น้ำเป็นตัวทำละลาย)

- Propranolol (Sigma)
- Amitriptyline (Sigma)
- Reserpine (Sigma)
- Tyramine (Sigma)

3.2 สารที่ใช้เป็นส่วนประกอบในสารละลาย Krebs-Henseleit Solution (KHS) ในอัตรา ส่วน mM ต่อลิตร (Litre)

- Sodium Chloride	118.00	mM/L
- Potassium Chloride	4.70	mM/L
- Magnesium Sulfate	1.64	mM/L
- Calcium Chloride	2.52	mM/L
- Sodium Bicarbonate	24.88	mM/L
- Potassium Dibasic Phosphate	1.18	mM/L
- Glucose	11.08	mM/L

3.3 Gas

- Carbogen gas (95% oxygen+5% cabondioxide) ของบริษัท TIG

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 การเตรียมหัวใจห้องบนซ้ายและขวาจากหนูขาว

ทำหนูให้สลบโดยการตีคอ หลังจากนั้นผ่าตัดโดยเปิดเข้าสู่ทางช่องท้องเพื่อผ่านเข้าสู่ช่องอก แล้วแยกนำหัวใจออกมาโดยตัดที่บริเวณเส้นเลือดใหญ่ aorta กระตุ้นหัวใจให้บีบตัวเพื่อไล่เลือดภายในห้องหัวใจด้านบนออกให้หมดในภาชนะที่มีสารละลาย Krebs - Henseleit Solution

(KHS) อยู่แล้วจึงนำมาใส่ใน petri dish ที่มีสารละลาย KHS และ gas carbogen ผ่านตลอด แล้วจึงแยกหัวใจด้านล่างออกรวมทั้งเนื้อเยื่อเกี่ยวพันที่ติดอยู่ออกจนหมด แล้วจึงแยกหัวใจห้องบนขวา และซ้ายออกจากกันแล้ว

4.1.1 การแขวนเนื้อเยื่อหัวใจห้องบนขวา

- ผูกปลายเนื้อเยื่อหัวใจห้องบนขวาทั้งสองด้านด้วยด้าย โดยให้มีทิศทางตามแนวการบีบตัวของเนื้อเยื่อหัวใจ
- ปลายข้างหนึ่งผูกเป็นห่วงขนาดพอควร นำลงไปเกี่ยวกับตะขอที่ด้านล่างของ organ bath ด้านใน
- ปลายอีกข้างหนึ่งผูกกับ force transducer
- ปรับเนื้อเยื่อหัวใจให้มีความตึงตัวพอเหมาะ (tension) เนื้อเยื่อหัวใจห้องบนขวานี้ใช้ศึกษาอัตราการเต้นของหัวใจ โดยมีหน่วยวัดเป็นครั้งต่อนาที (beat per minute ; BPM)

4.1.2 การแขวนเนื้อเยื่อหัวใจห้องบนซ้าย

- ผูกปลายของเนื้อเยื่อหัวใจห้องบนซ้ายด้านหนึ่งด้วยด้ายแล้วนำไปผูกกับ force transducer
- ปลายอีกด้านหนึ่งของเนื้อเยื่อหัวใจห้องบนซ้าย เกี่ยวด้วยแท่ง platinum electrode ตามแนวการบีบตัวของเนื้อเยื่อหัวใจ แล้วนำลงไปอยู่ใน organ bath อีกอันหนึ่ง
- ทำการต่อแท่ง platinum electrode กับเครื่องกระตุ้นไฟฟ้า โดยใช้ขนาดศักดาไฟฟ้า 5 โวลต์ (V) ช่วงระยะเวลาการกระตุ้นแต่ละครั้งเท่ากับ 5 มิลลิวินาที (msec) ความถี่ของการกระตุ้น 250 ครั้งต่อนาที (BPM)
- ปรับให้เนื้อเยื่อหัวใจมีความตึงตัวพอเหมาะ เนื้อเยื่อหัวใจห้องบนซ้ายนี้ใช้ศึกษาแรงบีบตัวของหัวใจ เมื่อแขวนเนื้อเยื่อหัวใจเรียบร้อยแล้ว ก่อนทำการทดลองทุกครั้ง ต้องปรับให้เนื้อเยื่อหัวใจในสถานะที่คงที่ก่อนประมาณ 15-30 นาที รอจนกระทั่งการเต้นของหัวใจคงที่จึงเริ่มทำการทดลอง โดยการบันทึกการเต้นของหัวใจทั้งก่อนและหลังการให้ยา

4.2 ศึกษาหา dose-response ของ CU-763-14-08 และ CU-763-14-11

เมื่อทำการ incubate หัวใจ จนกระทั่งหัวใจห้องบนขวาและซ้ายมีการเต้นที่คงที่แล้ว บันทึกผลเป็น control 20 วินาที แล้วจึงให้ CU763-14-08 ขนาด 3×10^{-5} M บันทึกผลการทดลอง 15 นาที แล้วทำการทดลองแบบเดียวกันแต่เปลี่ยนขนาดเป็น 5×10^{-5} M และ 1×10^{-4} M (ในการศึกษาหา dose response ของ CU763-14-11 ก็ทำเช่นเดียวกัน) หลังจากนั้น นำผลการทดลองที่ได้ไป plot กราฟระหว่างขนาดของ CU763-14-08 และ CU763-14-11 กับ % response

----- incubate -----	บันทึกผล	----- CU-763-14-08 -----	บันทึกผล
15-30 นาที	20 วินาที	1×10^{-4} M	15 นาที

4.3 ศึกษาผลของ CU-763-14-08 และ CU-763-14-11 ร่วมกับ Propranolol ต่อหัวใจห้องบนขวาและซ้ายของหนูขาว เปรียบเทียบกับการได้รับ Propranolol เพียงอย่างเดียว

เมื่อทำการ incubate หัวใจ จนกระทั่งหัวใจห้องบนขวาและซ้ายมีการเต้นที่คงที่แล้ว บันทึกผลเป็น control 20 วินาที แล้วจึงให้ Propranolol 1×10^{-6} M ทิ้งให้ออกฤทธิ์ 5 นาที จึงเริ่มให้ CU-763-14-08 ขนาด 1×10^{-4} M แล้วบันทึกผลการทดลอง 15 นาที (ในการศึกษาผลของ CU-763-14-11 ก็ทำเช่นเดียวกันแต่เปลี่ยนจาก CU-763-14-08 เป็น CU-763-14-11 1×10^{-4} M)

----- incubate -----	บันทึกผล	----- Propranolol -----	บันทึกผล	----- CU-763-14-08 -----	บันทึกผล
15-30 นาที	20 วินาที	1×10^{-6} M	5 นาที	1×10^{-4} M	15 นาที

4.4 ศึกษาผลของ CU-763-14-08 และ CU-763-14-11 ร่วมกับ Amitriptyline ต่อหัวใจห้องบนขวาและซ้ายของหนูขาว เปรียบเทียบกับการได้ Amitriptyline เพียงอย่างเดียว

เมื่อ incubate หัวใจจนกระทั่งหัวใจห้องบนขวาและซ้ายมีการเต้นที่คงที่แล้ว บันทึกผลเป็น control 20 วินาที แล้วจึงให้ Amitriptyline 1×10^{-6} M ทิ้งให้ออกฤทธิ์ 3 นาที แล้วจึงให้ CU-763-14-08 ขนาด 1×10^{-4} M แล้วบันทึกผลการทดลองอีก 15 นาที (ในการศึกษาผลของ

CU-763-14-11 ก็ทำเช่นเดียวกับ เพียงแต่เปลี่ยนจาก CU-763-14-08 เป็น CU-763-14-11 1×10^{-4} M แทน)

--- incubate ---- บันทึกผล ----- Amitriptyline ----- บันทึกผล ----- CU-763-14-08 ----- บันทึกผล
15-30 นาที 20 วินาที 1×10^{-6} M 3 นาที 1×10^{-4} M 15 นาที

4.5 การศึกษาผลของ CU-763-14-08 และ CU-763-14-11 ร่วมกับ Propranolol และ Amitriptyline ต่อหัวใจห้องบนขวาและซ้ายของหนูขาว

เมื่อ incubate หัวใจ จนกระทั่งหัวใจห้องบนขวาและซ้ายมีการเต้นที่คงที่บันทึกผล เป็น control 20 วินาที แล้วจึงให้ Propranolol 1×10^{-6} M หลังจากนั้น 5 นาทีให้ Amitriptyline 1×10^{-6} M บันทึกผลต่ออีก 3 นาที จึงเริ่มให้ CU-763-14-08 ขนาด 1×10^{-4} M บันทึกผลการทดลองต่ออีก 15 นาที (ในการศึกษาผลของ CU-763-14-11 ก็ทำเช่นเดียวกัน เพียงแต่เปลี่ยนจาก CU-763-14-08 เป็น CU-763-14-11 1×10^{-4} M แทน)

incubate-----บันทึกผล -----Propranolol ----- Amitriptyline ----- CU-763-14-08 -----บันทึกผล
15-30นาที 20วินาที 1×10^{-6} M 5 นาที 1×10^{-6} M 3 นาที 1×10^{-4} M 15 นาที

4.6 ศึกษาผลของ Tyramine ต่อการทำงานของหัวใจห้องบนขวาและซ้ายของหนูขาว

หลังจากที่ incubate จนกระทั่งหัวใจห้องบนขวาและซ้ายมีการทำงานคงที่ แล้ว บันทึกผลเป็น control ประมาณ 20 วินาที จึงให้ Tyramine ขนาดความเข้มข้น 1×10^{-6} M ทั้งหัวใจห้องบนขวาและซ้าย บันทึกผลการทดลองเป็นเวลา 15 นาที

-----incubate ----- บันทึกผล ----- Tyramine -----บันทึกผล
15-30 นาที 20 วินาที 1×10^{-6} M 15 นาที

4.7 ศึกษาผลของ CU-763-14-08 และ CU-763-14-11 ร่วมกับ Tyramine ต่อหัวใจห้องบนขวาและซ้ายของหนูขาว เปรียบเทียบการได้รับ Tyramine เพียงอย่างเดียว

เมื่อ incubate หัวใจจนกระทั่งหัวใจห้องบนขวาและซ้ายมีการเต้นที่คงที่แล้ว บันทึกผลการทดลองเป็น control 20 วินาที แล้วจึงให้ CU-763-14-08 ขนาด 1×10^{-4} M บันทึกผล 5 นาที จึงเริ่มให้ Tyramine 1×10^{-6} M แล้วบันทึกผลการทดลอง 15 นาที (ในการศึกษาผลของ CU-763-14-11 ก็ทำเช่นเดียวกันเพียงแต่เปลี่ยนจาก CU-763-14-08 เป็น CU-763-14-11 1×10^{-4} M แทน)

---- incubate -----	บันทึกผล -----	CU-763-14-08 -----	บันทึกผล -----	Tyramine -----	บันทึกผล -----
15-30 นาที	20 วินาที	1×10^{-4} M	5 นาที	1×10^{-6} M	15 นาที

4.9 ศึกษาผลของ Tyramine ต่อหัวใจห้องบนขวาและซ้ายในหนูที่ pretreated ด้วย Reserpine

ฉีด reserpine ขนาด 5 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ทาง IP เป็นเวลา 2 วันเมื่อครบวันที่ 2 นำหนูมาแยกเนื้อเยื่อหัวใจห้องบนตั้งข้างด้านที่กล่าวมาแล้ว

เมื่อ incubate หัวใจจนกระทั่งหัวใจห้องบนขวาและซ้ายเต้นคงที่แล้ว บันทึกผล 20 วินาทีเป็น control แล้วจึงให้ Tyramine ขนาด 1×10^{-6} M บันทึกผล 15 นาที

----- incubate -----	บันทึกผล -----	Tyramine -----	บันทึกผล -----
15-30 นาที	20 วินาที	1×10^{-6} M	15 นาที

4.9 ศึกษาผลของ CU-763-14-08 และ CU-763-14-11 ต่อหัวใจห้องบนขวาและซ้ายในหนูที่ pretreated ด้วย Reserpine

ฉีด reserpine ขนาด 5 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ทาง IP เป็นเวลา 2 วันเมื่อครบวันที่ 2 นำหนูมาแยกเนื้อเยื่อหัวใจห้องบนตั้งข้างด้านที่กล่าวมาแล้ว

เมื่อ incubate หัวใจจนกระทั่งหัวใจห้องบนขวาและซ้ายเต้นคงที่แล้ว บันทึกผล 20 วินาทีเป็น control แล้วจึงให้ CU-763-14-08 ขนาด 1×10^{-4} M บันทึกผล 15 นาที (ในการศึกษา CU-763-14-11 ก็ทำเช่นเดียวกัน เพียงแต่เปลี่ยนจาก CU-763-14-08 เป็น CU-763-14-11 1×10^{-4} M แทน)

----- incubate ----- บันทึกผล ----- CU-763-14-08 ----- บันทึกผล
15-30 นาที 20 วินาที 1×10^{-4} M 15 นาที

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในแต่ละการศึกษาจะใช้จำนวนสัตว์ทดลอง 8 ตัว ($n = 8$) ผลการทดลองรายงานเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ $\pm$ ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย (% response $\pm$ standard error of mean) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างก่อนและหลังการทดลองใช้ Student's paired t-test ส่วนการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของข้อมูล 2 ชุด ใช้ Student's unpaired t-test โดยพิจารณาค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ($p < 0.05$) และ 99 % ($p < 0.01$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย